

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Montessorischool De Petteflet

Plaats : Tilburg
BRIN nummer : 25GN|C1
Onderzoeksnummer : 288928
Datum onderzoek : 11 juli 2016
Datum vaststelling : 22 september 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	12
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	14
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	15
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	21

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Montessorischool De Petteflet heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Wat gaat al (redelijk) goed?

- De school heeft in het afgelopen half jaar een stevige slag geslagen als het gaat om de kwaliteitsverbetering. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de opgestelde 'diepteanalyse', het schoolontwikkelingsplan en de invulling van het toezicht vanuit het bestuur.
- Leraren zijn steeds meer professioneel op elkaar gericht en handelen vanuit een hoge gemeenschappelijke ambitie: het Montessori-concept en de strategische doelen van het meerjarig strategisch beleidsplan van Xpect.
- Zowel ouders, leerlingen als de teamleden waarderen de rust die binnen de school heerst; een degelijke basis voor optimale ontwikkeling.
- Elke leerling wordt gezien, vanuit zijn of haar eigenheid.

Wat kan beter?

- De resultaten mogen structureel op een hoger niveau getild worden: hoge verwachtingen, hogere streefdoelen en een daarbij passend leerkrachtgedrag bieden kansen.
- Het eigenaarschap van zowel leerlingen als leraren vraagt een noodzakelijke fasegewijze uitbouw.
- De implementatie van nieuwe onderwijsinhouden en werkwijzen kan veel meer op de werkvloer gestalte krijgen.
- Ondersteuningsvragen van individuele leerlingen kunnen nauwkeuriger in beeld gebracht worden, als startpunt voor plannend onderwijs.
- De relatie tussen remediale activiteiten in de Leertuin en de eigen groep vraagt verdere afstemming.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

Onderwijsresultaten

De gemiddelde onderwijsresultaten aan het eind van montessorischool De Petteflet voldoen weliswaar aan de criteria voor een oordeel 'voldoende, maar toch zijn wij het met de bestuur en team eens, dat er sprake is van onwenselijke schommelingen in de resultaten. Zo kwamen de leerlingen uit groep 8 de laatste drie jaar (waaronder dit schooljaar) alleen in 2015 uit op een gemiddelde score die voldoet aan de voor deze school geldende ondergrens. In 2014 en nu in 2016 lag dat gemiddelde onder de geldende norm.

Uit de beschikbare gegevens kunnen we afleiden dat de kans groot is, dat de leerlingen volgend schooljaar wel weer als voldoende zullen afsluiten. De in groep 7 afgenomen toetsen voor begrijpend lezen en rekenen/wiskunde wijzen namelijk in die richting.

Als het gaat om de resultaten van de school, zou het team hogere, bij de leerlingenpopulatie passende verwachtingen mogen hebben, vertaald in ambitieuze streefniveaus aan het eind van de schoolperiode en op de tussenmomenten.

Verder constateren wij een positieve ontwikkeling namelijk dat het team bezig is 'brede' doelen, dan die voor taal en rekenen, in beeld te brengen.

Onder andere het werken met portfolio's, maar/en ook 21ste eeuwse vaardigheden geven daar ruimte voor. Die ambitieuze doelen zouden zich vervolgens moeten vertalen in daarbij passende leerkrachtaardigheden.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	

Onderwijsproces

De leraren van montessorischool De Petteflet volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen op een gestructureerde manier. Zij hanteren hierbij de procedures en werkwijzen die staan beschreven in de zorgjaarplanning van de school. Langzamerhand krijgen de leerlingen zelf steeds meer inbreng bij het vaststellen van de doelen die ze zouden moeten nastreven. Ze leggen die, na een gesprek hierover met hun leraar, vast in hun portfolio.

Wat betreft het zicht hebben op de ontwikkeling van de leerlingen en de daaraan gekoppelde begeleiding en ondersteuning valt ons het volgende op. Op zich voldoen de binnen de schoolgemaakte afspraken, zoals over het handelingsgerichte werken, als basis voor het vormgeven van het onderwijs in de opeenvolgende groepen. Wel zien wij voldoende kansen de kwaliteit van de uitvoering van de specifieke ondersteuning, in de klassen verder te verhogen. Het eerste aandachtspunt betreft de diepgang van de analyses van vooral de leerlingen die een meer specifieke aanpak nodig hebben en de vraag wie daar verantwoordelijk voor is. In de visie van de school zal dat steeds meer de eigen groepsleraar moeten worden. Nu ligt die taak nog vrij sterk bij de intern begeleider en de coördinator van de 'Leertuin'. De relatie tussen activiteiten in de Leertuin en de eigen groep vraagt overigens verdere overdenking.

Als tweede aandachtspunt wijzen we op de beperkte informatie in de groepsadministratie over de planning van de ondersteuning van de kwetsbare leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. We treffen wel goede voorbeelden aan van de in een les te realiseren algemene doelen. En ook is daar te lezen welke leerlingen in aanmerking komen voor gerichte ondersteuning. Wat die behelst en welke accenten daarbij aan bod gaan komen is daarin niet terug te vinden. Zeker als de school zich verder gaat ontwikkelen richting het Montessorionderwijs, met een grotere nadruk op een gedifferentieerde planning per leerling, zal een dergelijke planmatige aanpak meer dan wenselijk zijn. De 'leerplannen' van de leerlingen geven hierop nu ook nog weinig zicht, waardoor het feitelijke 'eigenaarschap' voor de eigen ontwikkeling voorsnog beperkt blijft.

Het didactisch handelen van de leraren heeft het afgelopen schooljaar de nodige aandacht gekregen. Dit was ook nodig om het team weer op het spoor te krijgen van een eigentijdse invulling van het gedachtegoed van Maria Montessori. Tijdens de observaties in de groepen namen we bijvoorbeeld voornamelijk klassikale, leraargecentreerde lessen waar, waarbij incidenteel een glimp zichtbaar werd van de uitgangspunten van haar filosofie. Niet voor niets heeft het complete team er voor gekozen alsnog de opleiding voor het Montessorionderwijs te gaan volgen dan wel de kennis daarvan te verfrissen. Bovendien kwam de toepassing van het directe instructiemodel (een keuze die de school, gelet op tegenvallende onderwijsresultaten, in het verleden gemaakt heeft) in niet ieder groep voldoende tot zijn recht. Het borgen hiervan vraagt dan ook gerichte aandacht.

Dat we toch het oordeel 'voldoende' toekennen aan de standaard die gaat over het didactisch handelen, beargumenteren we vanuit de basisvaardigheden van de leraren. Die zorgen er voor dat de leerlingen in de regel voldoende actief betrokken blijven bij hun taken. Ook zagen we voldoende voorbeelden van afstemming van de opdrachten en een enkel voorbeeld waarbij een coöperatieve werkvorm aan bod kwam. De noodzakelijke afstemming van de instructies kwam in een enkele groep prima tot zijn recht. In andere groepen maakten de leraren daar, mede gezien vanuit de filosofie van de school, relatief weinig gebruik van. Het versterken van een doorgaande lijn in het didactisch handelen, gevoed door effectieve instructie en het onderwijsconcept van Montessori is hierbij een kans die het team aangrijpt.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid			•	

Schoolklimaat en veiligheid

Wij zijn het eens met de school, de ouders en de leerlingen dat er op montessorisschool De Petteflet dit schooljaar sprake is van een ambitieus en stimulerend klimaat. Zo is een degelijke basis ontstaan voor optimale ontwikkeling. Vandaar ook dat we het oordeel 'goed' kunnen afgeven voor de betreffende standaard.

Sinds de in de loop van dit schooljaar doorgevoerde veranderingen in de personele sfeer is er snel een omslag bereikt in de dagelijkse gang van zaken binnen de school. Het klimaat is ondersteunend voor zowel leerlingen als personeelsleden. Er zijn ook al flink wat initiatieven zichtbaar die leiden tot betere cognitieve en sociale ontwikkelingen.

De kernwaarden van de school en het bestuur krijgen zo een betekenisvolle invulling, met volop ruimte voor dialoog. Door binnen het team 'leerteams' in te stellen zijn de leraren beter in staat, veel meer dan in het recente verleden, met elkaar in gesprek te gaan over het maken van keuzes. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gezamenlijk opstellen van regels én het elkaar aanspreken op waargenomen gedrag, zowel in positieve zin, als wanneer zaken op een minder gewenste manier uitpakken.

Het zich lerend opstellen als team zien we duidelijk terug in een aantal organisatorische oplossingen. De instelling van een leerlingenraad getuigt hiervan, net zo als het met enige regelmaat bij elkaar roepen van ouders om te praten over de koers van de school en de manier om die zinvol vorm te geven.

Montessorischool De Petteflet komt uit een situatie waarbij een aanzienlijk aantal leerlingen tussentijds een overstap heeft gemaakt naar andere scholen. Dit kwam bovenop een tamelijk natuurlijke daling van het aantal leerlingen. Uit de gevoerde gesprekken maken wij op, dat er dit jaar een duidelijke verbetering is gerealiseerd als het gaat om de veiligheid in de meeste groepen. Toch blijkt het af en toe nog weer even te 'botsen' in een groep. Positief is, dat er in dergelijke situaties inmiddels voldoende ervaring is opgedaan binnen het team en samen met de ouders en leerlingen om escalaties te voorkomen. Wel zal de school zorgvuldig moeten omgaan met het toepassen van ordemaatregelen binnen de school.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

Kwaliteitszorg en ambitie

Het evalueren en verbeteren van het onderwijs op montessorischool De Petteflet is een doorlopende cyclus, zoals de school terecht opmerkt in de vragenlijst ter voorbereiding van ons onderzoek. De schoolleiding vult dit op verschillende manieren in. Zo heeft de school dit schooljaar al te maken gehad met een diepteanalyse die de interim-directeur -samen met de huidige directeur- in opdracht van het bestuur uitvoerde. Ook kent de school verschillende vormen van externe visitatie: zoals een jaarlijkse kwaliteitsaudit vanuit Xpect en een audit om een nieuw schoolontwikkelingsprofiel (SOP) op te stellen vanuit het swv Passend Onderwijs Plein 013.

Ook het begin van groepsbezoeken door de directeur en de intern begeleider draagt bij aan het systematisch verzamelen van evaluatiegegevens waarop het beleid verder kan bouwen. De uitkomsten van alle onderzoeken vormden voor ons een goede basis om in ons onderzoek vooral te verifiëren of de eerdere waarderingen en oordelen door de school in de zelfevaluatievragenlijst van ons terecht zijn gegeven. Alleen bij het oordeel over de resultaten kwam de school zelf tot een kritischer oordeel dan wij. Wij zijn weer kritischer over de standaard die gaat over de externe verantwoording.

In het schoolverbeterplan voor dit schooljaar signaleerden wij vrij veel algemene doelen, die niet zonder meer zijn te evalueren aan het eind van de planningsperiode. Bij het opstellen van het jaarplan voor 2016-2017 zien we op dit vlak al behoorlijke verbeteringen. Zo treffen we voorbeelden aan van activiteiten die niet een algemeen doel omvatten, maar ook duidelijk maken wat dit in de praktijk zou kunnen betekenen voor leraren. De implementatie van nieuwe inhouden en werkwijzen kan, naar onze inschatting, veel meer accent krijgen door de individuele leraren op de werkplek te ondersteunen. Deze vorm van 'coaching on the job' kan veel beter gestalte krijgen. De gezamenlijk ontwikkelde visie vraagt namelijk nadrukkelijk om concrete oplossingen in de dagelijkse praktijk.

Als de school de inmiddels gerealiseerde kwaliteitscultuur vast weet te houden en verder te professionaliseren dan zal de school haar ambities eerder waar kunnen maken binnen de beoogde periode. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur, waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen. Wel heeft een deel van het team er af en toe nog moeite mee om zelf het initiatief te nemen en zich op te stellen als zelfverantwoordelijke professional. Die omslag is onder andere te maken door meer en gericht in te zetten op teambrede coaching en ondersteuning. Het fasegewijs uitbouwen van het eigenaarschap van zowel leerlingen als leraren kan daar prima een plaats in krijgen.

In de loop van dit schooljaar zijn de leraren steeds meer professioneel op elkaar gericht. Ze handelen nu ook vanuit een hoge gemeenschappelijke ambitie: Montessori en strategische doelen van het bestuur.

De school zelf ziet positieve ontwikkelingen als het gaat om het afleggen van verantwoording over de ontwikkeling van de school. Wij zien toch ook nog kansen tot verbetering op dit gebied. Zo is in de schoolgids nog nauwelijks relevante informatie opgenomen over de opbrengsten van de school. Meer openheid hierover is gewenst.

Waar wij wel positief over kunnen zijn, betreft het inzetten van verschillende externen om de kwaliteit van de school door te lichten en daarover te rapporteren. Maar ook op dat vlak had het bestuur meer open kunnen opereren, bijvoorbeeld richting de inspectie. Vandaar dat we op dit moment uitkomen op de waardering 'voldoende'.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie heeft een wettelijke tekortkoming geconstateerd in de tekst van de schoolgids over het verwijderen van leerlingen. Ook de tekst over vormen van schorsing vraagt om bijstelling.

We hebben met de school en het bestuur afgesproken dat deze teksten in de schoolgids voor 2016-2017 zijn aangepast aan de figerende wet- en regelgeving.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Montessorischool De Petteflet.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Met genoegen hebben wij kennis genomen van het conceptverslag van Montessorischool De Petteflet. Het team van de school is zich zeer bewust van de te leveren inspanning om de onderwijskwaliteit duurzaam te maken. De directiewisseling heeft eraan bijgedragen dat er een gezamenlijke focus is komen te liggen die past bij de zone van naaste ontwikkeling van de school. Het was prettig te merken dat jullie hebben waargenomen dat er een andere Petteflet zichtbaar is geworden. De pedagogische houding naar de leerlingen is een sterkte van het team. Nu moeten we met elkaar voort gaan bouwen op de didactische kwaliteiten. De cognitieve uitdaging die daarbij hoort, krijgt in het komend jaar een plaats. Leerkrachten zullen daarin worden ondersteund door periodieke cognitieve coaching.

De directeur en intern begeleider gaan met enige regelmaat ieder schooljaar de groepen in en hebben zich ten doel gesteld om op een soortgelijke manier te gaan waarnemen. De lijn binnen de school moet hetzelfde zijn en daar hoort ook eenduidige taal bij.

Het eigenaarschap van de leerkrachten zal verder worden uitgebouwd. Leerkrachten voelen zich steeds meer verantwoordelijk, gemotiveerd en betrokken, maar kunnen hierin nog meer hun rol gaan nemen. De balans tussen sturen en volgen zal hierbij voor de directeur van belang blijven. Om het eigenaarschap van leerlingen te vergroten, zal het portfolio worden doorontwikkeld. De leerkrachten hebben hiervoor de kennis van leerlijnen nodig. Het eigenaarschap van zowel leerkrachten als leerlingen zal hiermee fasegewijs worden uitgebouwd.

Ook de sociale ontwikkeling zal in een doorgaande lijn een plek krijgen binnen de school. Passend onderwijs stelt de school immers voor nieuwe uitdagingen. De school gaat duidelijke regels hanteren en tegelijkertijd tegemoet komen aan ondersteuningsbehoeften van kinderen. De sociale ontwikkeling zal in een doorgaande lijn een plek krijgen binnen de school.

De afstemming op de leerling is ook een punt van aandacht. De handelingsgerichte cyclus moet meer gericht zijn op het leerkrachthandelen.

Binnen de analyse behoort zijn of haar rol een plaats te krijgen maar ook in de dagelijkse afstemming naar de leerlingen. De kritische reflectie is daar de sleutel toe. De vraag vanuit het kind moet steeds vertaald worden naar wat dit voor de leerkracht betekent in de praktijk. Hierbij zal het team ook ondersteund worden door een extern ondersteuner. We willen deze cyclus stevig neerzetten, passend bij de uitgangspunten van Maria Montessori.

Het team gaat dit jaar de opleiding vervolgen om de Montessoriprincipes steviger ingebed te laten raken binnen de school. Met elkaar streven we ernaar dat de Petteflet weer een echte Montessorischool wordt waarin er een gezonde balans is tussen het individu en de groep en waar resultaten worden behaald die passen bij de populatie.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook Montessorischool De Petteflet.

Op 11 juli 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in alle groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Onderstaand staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

STANDAARD 1.2: SOCIALE LEERRESULTATEN

De leerlingen behalen sociale leerresultaten op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde norm.

De school hecht belang aan het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan ambities geformuleerd over het niveau dat elke leerling kan bereiken. De groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken toetst zij aan deze doelen. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijk competenties, die passen bij de kenmerken van leerlingenpopulatie en de gesteld doelen. Alle leerlingen profiteren optimaal van het genoten onderwijs op deze gebieden. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat er in zit.

STANDAARD 1.3 : VERVOLGSUCCES

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school.

De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school. De school analyseert deze gegevens en betreft deze bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de

inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

STANDAARD 2.5: SAMENWERKING

De school werkt nauw samen met voorafgaand en vervolgonderwijs, gemeenten en andere partners zoals ouders.

De school werkt nauw samen met ouders, voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen en ketenpartners door informatie over leerlingen uit te wisselen ter bestrijding van uitval en ten behoeve van leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften. Zij ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daar op af. Voor kinderen in achterstandssituaties en/of met een ondersteuningsbehoefte werkt de school intensief samen met ouders, ketenpartners en met partners in het samenwerkingsverband.

Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van leerlingen informeert ze de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

STANDAARD 2.7: TOETSING EN AFSLUITING

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Alle leerlingen in groep 8 maken een eindtoets; tijdens de schoolperiode maken

ze regelmatig toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften in de handleiding. De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs en spant zich in om leerlingen op het bij hen passende niveau geplaatst te krijgen. De procedure bij advisering voorziet in betrokkenheid van ouders en leerlingen en wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig herzien. Ouders zijn geïnformeerd over het schoolbeleid voor toetsing, vertragen en versnellen.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.